

dosarul nr. 3ra-982/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (D. Crigan)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Secrieru, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Ion Druță

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Rikipal”, reprezentată de vocatul Garaz Elena,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Rikipal” împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Biroul Vamal Centru, a fost casată hotărârea din 17 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central și a fost emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 02 iunie 2017 Societatea cu Răspundere Limitată „Rikipal” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Centru cu privire la contestarea actului administrativ, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 17 martie 2017 și 23 martie 2017, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr.13/16 din 20 mai 2016, în baza declarațiilor vamale nr. 2070 I 20996, 2070 I 21242, nr. 1120 I 151, SRL „Rikipal” a importat din Federația Rusă pe teritoriul Republicii Moldova mărfuri, pe care le-a declarat în termen, prezentând organului vamal toate actele necesare întru confirmarea corectitudinii valorii mărfii în baza declarației încheiate.

A menționat că SRL „Rikipal” a contractat servicii de transport de la „Transliancom” SRL, companie de expediție potrivit contractului de transport nr. din 01 septembrie 2016, contractelor-comenzi de transport nr. 2530 din 14 martie 2017, nr. 2528 din 13 martie 2017, SRL „Rikipal” acceptând prestarea serviciilor de transport al mărfii sale de către respectiva companie din or. Breansk (Federația Rusă) în Chișinău (Republica Moldova) la prețul de 750 dolari SUA per camion.

Ulterior, în temeiul aceluiași contract, SRL „Rikipal”, frecvent, un timp îndelungat importa așa gen de marfă din Rusia, iar prețul serviciilor de transport fiind practic identic celor declarate în cazul celor două importuri din 20 martie 2017 și din 23 martie 2017, fapt incontestabil cunoscut colaboratorilor vamali care, având

acces la Sistemul Informațional Integrat ASYCUDA, pot verifica fiecare tranzacție de import și a o compara cu celelalte tranzacții ale importatorului, în caz de necesitate. Drept dovadă a anexat suplimentar și informația de la SRL „Transliancom” din 27.04.2017, prin care se confirmă că prețul de 750 de dolari SUA se formează reieșind din cererea și oferta pe itinerarul Moldova - Rusia (Breansk) și Rusia (Breansk) -Moldova, având în vedere că camioanele pentru export sunt suprasolicitate, iar la import nu prea se găsește marfa și importatorii negociază cu companiile de transport costul serviciilor pentru import care este mult mai mic față de cel de export (750 USD transportul mărfii importate față de 2 500 USD pentru transportul mărfii exportate).

A afirmat că perfectarea actelor vamale s-a blocat de către colaboratorii PVI, Industrială, din cadrul Biroului Vamal Chișinău, invocându-se argumentul „Nivelul cheltuielilor de transport este esențial inferior celor uzual practicate ”.

Reclamanta a susținut că cheltuielile de transport suportate, atât în cazul importurilor vizate, cât și în toate cazurile de import, sunt reale și confirmate prin contracte-comenzi de transport încheiate cu transportatorul, prin facturile de expediție, prin ordinele de plată privind achitarea serviciilor de transport conform facturilor, cheltuielile de transport nefiind artificial micșorate întru diminuarea taxelor vamale la import, prețul serviciilor de transport fiind stabilit în rezultatul negocierilor cu transportatorul în baza principiului liberei concurențe și corelației între cererea și oferta pe piața acestor servicii.

A mai indicat reclamanta că importurilor sus numite și efectuate pot fi atribuite la norma inclusă în pct.23 alin.(3) din Hotărârea Guvernului nr.974 din 15.08.2016 din simplul motiv că transportul este contractat de la o companie de transport licențiată contra cost, cu prețul stipulat expres în contractul de transport, transportul nefiind gratuit și nici asigurat de cumpărător (reclamantă). Astfel, inspectorii vamali eronat au interpretat sintagma „asigurat de către cumpărător”, or, în versiunea rusă a actului normativ sensul acestei sintagme este „непосредственно транспортным средством покупателя”, adică, dacă nu există justificare a prețului contractat, pornind de la faptul că transportul este gratuit sau cu camioanele proprii, atunci biroul vamal urmează să aplice prețul mediu pe ramură. Legiuitorul nu a stabilit că în toate cazurile cheltuielile de transport până la locul de introducere, se calculează potrivit tarifelor prevăzute la pct.24 practicate pentru același tip de transport se includ în valoarea în vamă, ci a prevăzut doar situația când importatorul nu are documente justificative privind prețul serviciului de transport.

A indicat că suma cu care s-a majorat artificial serviciile de transport se include în sinecostul mărfii, ceea ce majorează neargumentat produsul finit, actualmente SRL „Rikipal” optimizând la maxim toate procesele de producere pentru a propune pieții un produs acceptat de cumpărători.

De asemenea, a invocat că baza de calcul este absolut neîntemeiată, contrară legii, situație care cauzează companiei prejudicii considerabile de ordin material și moral.

Ulterior, reclamanta și-a concretizat cerințele din cererea de chemare în judecată și a solicitat anularea actului de inspecție emis de Biroul Vamal Chișinău la data de 20 martie 2017 referitor la declarația vamală nr.2070 I 20996 din 23 martie

2017 în partea ce ține de rectificarea valorii cheltuielilor de transport pînă la 17 739 de lei și actului de inspecție emis de Biroul Vamal Chișinău la 17 martie 2017, referitor la declarația vamală nr.2070 I 21242 din 17 martie 2017, încasarea din contul Biroului Vamal Nord a prejudiciului material cauzat prin încasarea suplimentară a drepturilor de import în baza actelor de inspecție contestate în mărime de 1 188,42 de lei, precum și încasarea din contul Biroului Vamal Centru a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 5 000 de lei.

În motivarea cererii de concretizare, suplimentar celor invocate în cererea de chemare în judecată inițială, a invocat că la 17 martie 2017 SRL „Rikipal”, prin intermediul brokerului vamal „Broker Union” SRL, a depus la Biroul Vamal Chișinău declarațiile vamale electronice nr. 2070 I 20996 din data de 17 martie 2017, iar prin Actul de inspecție din 20 martie 2017 și actul de inspecție din 23 martie 2017 referitor la DV 21242, organul vamal a majorat valoarea în vamă a cheltuielilor de transport indicând că nivelul cheltuielilor declarate sunt esențial inferioare tarifelor uzuale practicate în temeiul pct. 23 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 974/15.08.2016 potrivit căreia, se rectifică cheltuielile de transport din Federația Rusă (Breansk) - Chișinău pînă la 17 739 lei.

Astfel, prin actele de inspecție contestate, organul vamal a rectificat valoarea cheltuielilor de transport pentru importul mărfurilor declarantului SRL „Rikipal” din declarațiile vamale menționate cu suma de 2 901,37 de lei pentru fiecare, respectiv fiind majorate și drepturile de import pentru declarațiile vamale 20996 și 21242 cu 594,21 de lei pentru fiecare.

A susținut că prin cererile prelabile nr.7105/290317 și nr.7106/290317 a solicitat organului ierarhic superior - Serviciul Vamal, anularea actelor de inspecție, iar prin răspunsul Serviciului Vamal din 28 aprilie 2017, recepționat la 02 mai 2017 cererile prelabile au fost respinse. Având în vedere că actele de inspecție contestate nu stau la baza unui proces-verbal privind săvârșirea unei contravenții vamale cu caracter material sau care propune prezentarea de acte suplimentare pentru stabilirea valorii în vamă, iar în același timp, produc efecte juridice prin obligarea declarantului „Rikipal” SRL de a modifica declarația vamală și a majora prețul transportului și respectiv, drepturile de import, acestea pot fi contestate separat în ordinea contenciosului administrativ, mai ales, având în vedere că careva alte decizii referitoare la declarațiile vamale din speță nu există.

A afirmat că în declarațiile vamale, valoarea în vamă a mărfii a fost stabilită de către declarant în baza metodei determinării valorii în vamă a mărfii în baza valorii tranzacției cu marfa respectivă, fiind prezentate actele care justifică prețul plătit pentru transport, și anume, în ce privește cheltuielile de transport efectiv suportate, declarantul a prezentat pentru declarația vamală nr. 21242, contractul-comandă nr.2528 din data de 13 martie 2017 și factura fiscală seria/nr. WH 1877637 din 17 martie 2017, iar pentru declarația vamală nr. 20996, contractul-comandă nr.2530 din data de 14 martie 2017, factura fiscală nr. WH 1877636 din 17 martie 2017, acte suficiente conform legii, pentru confirmarea prețului de plată pentru transport, organul vamal nesolicitând alte acte necesare confirmării costului de transport declarat.

A mai indicat că în instanța de judecată a prezentat și ordinul de plată nr.4466 din 03 aprilie 2017 care confirmă achitarea efectivă a facturii fiscale seria/nr. WH 1877637 din 17 martie 2017 și facturii fiscale seria/nr. WH 1877636 din 17 martie 2017, fapt ce confirmă că costurile sunt reale și corespund înțelegerii între agenții economici (beneficiar și transportator).

Prin hotărârea din 17 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central din 17 octombrie 2018, acțiunea a fost admisă în parte; s-a anulat actul de inspecție emis de Biroul Vamal Chișinău aferent declarației vamale nr. 2070 I 20996 din 17 martie 2017 și actul de inspecție emis de Biroul Vamal aferent declarației vamale nr. 2070 I 21242 din 17 martie 2017, ca fiind emise contrar prevederilor legii; s-a încasat de la Biroul Vamal Centru în beneficiul „Rikipal” SRL diferența calculată nejustificat în mărime de 1188, 42 de lei; s-a încasat de la Biroul Vamal Centru în beneficiul SRL „Rikipal” cheltuieli de asistență juridică în mărime de 3000 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă, ca fiind nefondată.

La 24 octombrie 2018 Biroul Vamal Centru a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe în partea admiterii acțiunii și emiterea unei hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Biroul Vamal Centru, a fost casată hotărârea din 17 octombrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central și a fost emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii.

Colegiul a constatat că dovada de legalitate a întocmirii actului de inspecție servește faptul că organul vamal, la momentul vămuirii la etapa verificării actelor prezentate de către declarant, în baza cărora a fost declarată marfa importată, a respectat prevederile legale în vigoare, or, organul vamal antrenat în vămuirea mărfurilor poate dispune de informații pe care nu le are declarantul, inclusiv despre cheltuielile suferite la importul mărfurilor din circuitul comerțului extern.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a considerat că prima instanță neîntemeiat a concluzionat privind admiterea pretențiilor cu privire la anularea actului de inspecție pentru declarațiile vamale nr. 2070 I 20996 din 17 martie 2017, nr. 2070 I 21242 din 17 martie 2017, dispunând încasarea de la Biroul vamal Centru în beneficiul SRL „Rikipal” a sumei în mărime de 1 188,42 de lei, încasată suplimentar, or în ședința de judecată cu certitudine s-a stabilit că actele de inspecție contestate au fost emise cu respectarea legislației în vigoare, competenței și procedurii.

În această ordine de idei, Curtea de Apel a remarcat faptul că intimatul la declararea mărfii nu a prezentat toate documentele care permit calcularea valorii în vamă a mărfii/sau a prezentat eronat acele date.

La 10 iunie 2019 SRL „Rikipal”, reprezentată de avocatul Garaz Elena, a depus recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat aplicarea eronată a legii, instanța de apel a aplica o lege care nu trebuia să fie aplicată.

De asemenea, a indicat că instanța de apel nelegitim a menținut valoarea în vamă stabilită de organul vamal în lipsa probelor care ar justifica anume acest cuantum.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul depus la 10 iunie 2019 este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre

necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Rikipal”, reprezentată de avocatul Garaz Elena, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Rikipal”, reprezentată de avocatul Garaz Elena, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Rikipal”, reprezentată de avocatul Garaz Elena, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ion Druță
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru